

SINTEZA
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii
Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (număr unic 244/MMPS/2025)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat <i>(nr. 22-69-3898 din 08.04.2025)</i>	<p>La pct.1.1. din proiectul hotărârii de Guvern, se recomandă reformularea conținutului subpct. 1.1.2, după cum urmează: „se completează cu punctul 4¹ cu următorul cuprins: „Biroul Național de Statistică va utiliza Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova pentru ancheta asupra structurii câștigurilor salariale, precum și în toate domeniile statistice care prezintă statistici defalcate pe ocupații.””, în vederea asigurării unui limbaj simplu, clar, concis și pentru a elimina orice ambiguitate interpretativă.</p> <p>Adițional, se recomandă autorului revizuirea proiectului din punct de vedere al tehnicii legislative, în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p>
Ministerul Apărării <i>(nr. 11/482 din 08.04.2025)</i>	<p>Punctul 1.2.29 din proiectul hotărârii nu se susține, urmând a fi modificat reieșind din faptul că prevederile proiectului hotărârii Guvernului depășește cadrul normativ superior (Legea nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate; Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei; Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor), nu este compatibilă cu prevederile actelor Uniunii Europene și practica internațională și nici Dicționarul explicativ al limbii române nu prevede noțiuni de „ofițere, subofițere” folosite în proiect.</p> <p>Propunerile privind expunerea punctului 1.2.29 din proiectul hotărârii, din Tabelul comparativ la proiectul Hotărârii cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii Clasificatorului</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>Proiectul și documentele aferente proiectului au fost ajustate.</p>

	<p>ocupațiilor din Republica Moldova și din Tabelul de concordanță se anexează.</p> <p>Expunerea punctului 1.2.29 în următoarea redacție: „1.2.99. după textul „0 FORȚELE ARMATE” se completează cu textul: „01 Ofițeri de armată <i>011 Ofițeri de armată</i> 0110 Ofițeri de armată 02 Subofițeri de armată <i>021 Subofițeri de armată</i> 0210 Subofițeri de armată 03 Forțele armate, alte grade <i>031 Forțele armate, alte grade</i> 0310 Forțele armate, alte grade” ”</p>	
<p>Centrul de armonizare a legislației</p> <p><i>(nr. 31/02-126-3998 din 09.04.2025)</i></p>	<p>I. Obiectul proiectului Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate urmărește modificarea Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (în continuare – CORM) în vederea alinierii acesteia la structura Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08) prevăzută de Recomandarea Comisiei 2009/824/CE. Astfel, prin prezentul proiect se revede structura CORM, prin: uniformizarea denumirilor de Grupe Majore, Grupe minore și Grupelor de bază din CORM în conformitate cu denumirea dată acestora prin ISCO-08; introducerea unor noi grupe ocupaționale pe segmentul Forțelor Armate similare celei prevăzute de structura ISCO-08; extinderea aplicabilității CORM în activitățile Biroului Național de Statistică, inclusiv utilizarea în cercetările statistice în domeniul salarizării și alte cercetări statistice care prezintă date defalcate pe ocupații.</p> <p>II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE</p>	<p>Se acceptă. Textul clauzei de armonizare a fost ajustat.</p>

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 19 „Politica socială și forța de muncă”.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă prevederile Recomandării Comisiei 2009/824/CE din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08).

Recomandarea Comisiei 2009/824/CE prevede structura Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08) pentru a permite producerea unor date comparabile privind ocupațiile, cu accent pe atribuțiile specifice fiecărei unități de structură (grupe majore, subgrupe majore, grupe minore și grupe de bază) atât pentru spațiul UE, cât și pentru întreaga piață a muncii din întreaga lume.

- a) Analiza comparativă a transunerii dispozițiilor Recomandării Comisiei 2009/824/CE

În ceea ce privește alinierea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova la prevederile Recomandării Comisiei 2009/824/CE, menționăm cu titlu general că, proiectul național, reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură transpunerea Grupelor Majore, Grupelor minore și Grupelor de bază din CORM în conformitate cu denumirea dată acestora prin ISCO-08.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

- a) Obiecții privind clauza de armonizare Potrivit cerințelor art. 31, alin. (2) și art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, se impune introducerea clauzei de armonizare a proiectului în discuție, după cum urmează: *„Prezenta hotărâre transpune Recomandarea Comisiei 2009/824/CE din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a*

	<p><i>ocupațiilor (ISCO08), CELEX: 32009H0824, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 292 din 10 noiembrie 2009”.</i></p> <p>De asemenea, textul clauzei de armonizare prevăzut la pct. 1.1.1. din proiectul național urmează a fi revăzut conform redacției oferite supra.</p> <p>III. Concluzii</p> <p>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, clauza de armonizare la proiect va fi revizuită potrivit obiecțiilor formulate mai sus.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</p>	
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 15-1936 din 11.04.2025)</p>	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
<p>Ministerul Educației și Cercetării (nr. 03/3-09/2529 din 14.04.2025)</p>	<p>Ministerul Educației și Cercetării apreciază și subscrie intenției de armonizare a structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM) cu Clasificarea internațională standard a ocupațiilor (ISCO-08) și alinierea structurii CORM la RECOMANDAREA COMISIEI din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08) (Text cu relevanță pentru SEE), (2009/824/CE).</p> <p>În același timp, analizând proiectul de hotărâre de Guvern, identificăm anumite aspecte care prefigurează riscul unor abateri de la prevederile legale referitoare la domeniul educației și cercetării și anume:</p> <p>Textul „Instructori formatori/instructoare formatoare pentru elevi/eleve cu cerințe educaționale speciale” și textul „Instructori formatori/instructoare formatoare de limbi străine” nu se încadrează în prevederile art. 53, art.70,</p>	Se acceptă.

	<p>art. 71, art.117 din Codul educației nr. 152/2014, care specifică categoriile de personal din învățământul general, învățământul profesional tehnic și învățământul superior și, în vederea menținerii coerenței actelor normative:</p> <p>a) textul „2352 Instructori formatori/instructoare formatoare pentru elevi/eleve cu cerințe educaționale speciale” se va menține la forma inițială „2352 Cadre didactice pentru elevi/eleve cu cerințe educaționale speciale”;</p> <p>b) textul „2353 Instructori formatori/instructoare formatoare de limbi străine” se va menține la forma inițială „2352 Cadre didactice formatoare de limbi străine”.</p> <p>În contextul celor expuse, propunem revizuirea proiectului prin prisma celor menționate.</p>	
<p>Ministerul Afacerilor Interne (nr. 42/1317 din 11.04.2025)</p>	Exprimă lipsa obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor la proiectul vizat.	S-a luat act.
<p>Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041.1-3766 din 14.04.2025)</p>	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
<p>Ministerul Culturii (nr. 05/3-09/1150 din 15.04.2025)</p>	<p>Susține proiectul menționat, fără obiecții sau propuneri asupra conținutului său general.</p> <p>Totodată, dorim să menționăm că domeniul cultural include o gamă extinsă de activități, cum ar fi cele teatral-concertistice, muzeale, biblioteconomice, de conservare a patrimoniului cultural, turism etc. În forma sa actuală, acest</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Având în vedere scopul și obiectivul proiectului Hotărârii Guvernului, care constă în transpunerea Recomandării Comisiei 2009/824/CE din 29 octombrie</p>

	<p>domeniu nu este reflectat corespunzător în cele patru grupe incluse în structura clasificatorului.</p> <p>Pentru a asigura o reprezentare completă și echilibrată a activităților din domeniul cultural, propunem includerea expresă a acestora în cadrul fiecărei grupe din clasificator, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Subgrupa majoră 14 <ul style="list-style-type: none"> • După cuvântul „comerț” se propune completarea cu termenul „cultură”. • Denumirea grupei minore 143: „Conducători/conducătoare în activitatea culturală” • Denumirea grupei de bază 1431: „Conducători/conducătoare din domeniul de activități culturale, recreative și sportive” 2. Grupa minoră 252 „Specialiști/specialiste în baze de date și rețele” se completează cu textul: 2530 Operatori/operatoare introducere, validare și prelucrare date 3. Subgrupa majoră 26 - Specialiști/specialiste din domeniul juridic, social și cultural <p>Se propune următoarea reorganizare și redenumire:</p> <p>Domeniul cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 262 Bibliotecari/bibliotecare, arhivari/arhivare și curatori/curatoare → 265 2621 Arhivari/arhivare și curatori/curatoare → 2651 2622 Bibliotecari/bibliotecare și specialiști/specialiste în alte servicii de informare → 2652 <p>Domeniul social și religios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 263 devine 262, cu următorul conținut: 2621 Economisti/economiste 2622 Sociologi/sociologe, antropologi/antropologe și asimilați/asimilate 2623 Filosofi/filosoafe, istorici și specialiști/specialiste în științe politice 2624 Psihologi/psihologe 2625 Specialiști/specialiste în asistență socială și consiliere 2626 Specialiști/specialiste în religie <p>Domeniul cultural:</p>	<p>2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08), CELEX: 32009H0824, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 292 din 10 noiembrie 2009, propunerile respective nu pot fi acceptate.</p> <p>În plus, subliniem că Clasificatorul ocupațiilor are și o utilizare esențială în domeniul statistic, contribuind la asigurarea comparabilității ocupațiilor la nivel european.</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Nouă subgrupă 263 – Specialiști/specialiste din domeniul cultural, cu următorul conținut: 2631 Artiști creatori/artiste creatoare și actori/actrițe (fost 265) 2632 Muzicieni/muziciene, cântăreți/cântărețe și compozitori/compozitoare (fost 2652) 2633 Dansatori/dansatoare și coregrafi/coregrafe (fost 2653) 2634 Regizori/regizoare și producători/producătoare de film, teatru și alte spectacole (fost 2654) 2635 Muzeografi/muzeografe 2636 Restauratori/restauratoare, conservatori/conservatoare de bunuri culturale 2637 Custozi 2638 Ghizi/ghide 2639 Specialiști/specialiste în arte vizuale (fost 2651) 2640 Artiști creatori/artiste creatoare și actori neclasificați/actrițe neclasificate (fost 2659) <p style="margin-left: 40px;">4. Subgrupa majoră 34 – Alți specialiști/alte specialiste din domeniul juridic, social și cultural</p> <ul style="list-style-type: none"> • După cuvântul „social” se propune completarea cu termenul „sportiv”. • În cadrul grupei 343, se propune excluderea cuvântului „culinar” din text. • 3435 devine 3434 – Alți specialiști asimilați/alte specialiste asimilate din domeniul artistic și cultural. <p>Se introduce o nouă subgrupă: 344 – Alți specialiști/alte specialiste din domeniul culinar 3441 Bucătari-șefi/bucătărese-șefe (fost 3434)</p> <p>În concluzie, Ministerul Culturii apreciază efortul de actualizare a Clasificatorului ocupațiilor și consideră că includerea detaliată a domeniului cultural în structura acestuia va contribui semnificativ la reflectarea reală a activităților culturale în contextul ocupațiilor din Republica Moldova.</p>	
Ministerul Sănătății	Comunică susținerea acestuia, cu excepția propunerilor de modificare al pct. 1.2.47, grupa de bază „3256 Personal auxiliar de îngrijire de sănătate”.	Având în vedere scopul și obiectivul proiectului Hotărârii Guvernului, care

<p>(nr. 25/1271 din 15 aprilie 2025)</p>	<p>Potrivit conținutului CORM-2021, la grupa de baza 3256 „Personal auxiliar de îngrijire de sănătate” se regăsesc ocupațiile de „oficiant medical” și „tehnician sanitar”, funcții inexistente actualmente în instituțiile medicale. Totodată, sarcinile descrise în CORM-21 la această grupă: „îndeplinește sarcini clinice și administrative de bază pentru a sprijini îngrijirea pacienților/pacientelor, sub supravegherea directă a unui medic specialist sau a altui specialist/alte specialiste din domeniul sănătății”, se regăsesc în mai multe grupe de bază din domeniul sănătății. În context, propunem excluderea acestei grupe, atât din structura Clasificatorului ocupațiilor, cât și din conținutul acestuia.</p>	<p>constă în transpunerea Recomandării Comisiei 2009/824/CE din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08), CELEX: 32009H0824, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 292 din 10 noiembrie 2009, propunerea respectivă nu poate fi acceptată.</p> <p>Totodată, ministerul va ține cont de faptul că ocupațiile „oficiant medical” și „tehnician sanitar” nu mai sunt întâlnite în practica actuală a instituțiilor medicale și, în acest sens, va efectua modificările corespunzătoare în Ordinul nr. 11/2021, în coordonare cu Ministerul Sănătății.</p>
<p>Ministerul Mediului</p> <p>(nr. 14-02/1055 din 15.04.2025)</p>	<p>Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor asupra acestuia, cu recomandarea de revizuire a conținutului proiectului de act normativ sub aspect tehnic, în vederea respectării regulilor gramaticale și de ortografie (ex. la pct.1.1.2., punctele 4¹ și 4², „va utiliza Clasificatorului”).</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Punctul 1.1.2 a fost ajustat.</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>(nr. 07/2-03/58/563 din 15.04.2025)</p>	<p>Comunică lipsa obiecțiilor.</p>	<p>S-a luat act.</p>
<p>Biroul Național de Statistică</p> <p>(nr. 16-08-06 din 16.04.2025)</p>	<p>1. Excluderea subpunctului 1.1.2 din textul proiectul Hotărârii Guvernului. Argumentare: În conformitate cu prevederile punctului 3 din Hotărârea Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova este stabilit că „Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova în toate domeniile de activitate economică și socială și este obligatoriu pentru toate autoritățile administrației publice centrale și locale, întreprinderile, organizațiile și instituțiile, indiferent de tipul de</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Scopul punctului 3 din Hotărârea Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova constă în obligativitatea utilizării CORM de către toate entitățile la completarea documentelor</p>

	<p>proprietate și forma de organizare juridică, și alte persoane juridice și fizice ...”, respectiv prin acceptarea propunerii BNS se evită dublarea prevederilor cu conținut similar în subpunctul 1.1.2 din proiectul hotărârii Guvernului, inclusiv pentru BNS.</p> <p>2. Operarea modificărilor la punctul 2 din Hotărârea Guvernului nr. 208/2021, și anume: - după sintagma „Ministrul muncii și protecției sociale” de completat cu sintagma „în comun cu Directorul general al Biroului Național de Statistică”, - respectiv, cuvintele ”va aproba” se vor substitui cu cuvintele ”vor aproba”. Argumentare: Luând în considerare faptul că, Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova servește atât scopurilor administrative, cât și celor statistice, în corespundere cu articolului 26 aliniatul (1) al Legii nr.93/2017 privind statistica oficială, propunem elaborarea și aprobarea versiunii detaliate a Clasificatorului, la nivel de ocupație (șase caractere), în comun – de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Biroul Național de Statistică.</p>	<p>oficiale, ori de câte ori este necesară indicarea ocupației. În schimb, punctul 1.1.2 din proiect are un alt obiectiv, și anume utilizarea CORM în procesul de elaborare a informațiilor statistice.</p> <p>Astfel, Biroul Național de Statistică va avea un rol dublu: pe de o parte, în calitate de entitate juridică supusă obligativității aplicării CORM, iar pe de altă parte, ca instituție responsabilă de utilizarea acestuia în conformitate cu misiunea instituțională, respectiv colectarea și prelucrarea datelor statistice.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (3) din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, „Conținutul Clasificatorului ocupațiilor și orice actualizare a acestuia se aprobă prin ordinul ministrului muncii și protecției sociale, la solicitarea celor interesați sau în temeiul legii, și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.” Prin urmare, respectiva modificare va fi contrară cadrului legal superior.</p> <p>Totodată, menționăm că, în viitor, orice modificare adusă asupra Ordinului nr.11/2021 al Ministerului Muncii și</p>
--	--	---

		<p>Protecției Sociale va fi coordonată în prealabil cu Biroul Național de Statistică, pentru a asigura coerența și compatibilitatea informațiilor utilizate în procesele statistice.</p>
<p>Ministerul Energiei (nr. 05-1102 din 16.04.2025)</p>	<p>1. Modificarea propusă a ocupației „3113 Tehnicienii electricieni și energeticieni/tehniciene electriciene și energeticiene” din grupa minoră în redacția „3113 Tehnicienii electricieni/tehniciene electriciene” nu poate fi acceptată pe motivul excluderii ocupației „Tehnicieni energeticieni/tehniciene energeticiene”, deoarece în întreprinderile din domeniul energetic există personal angajat în ocupația „311305 Tehnician energetician/tehniciană energeticiană”, cu specificarea activității precum „... la încercare și măsurare, pe controlul evidenței, reparații de linii în cablu, solicitări de conectare, gestionarea lucrărilor contractate, proiecte energetice, verificarea lucrărilor contractate, brigada operațiuni locale TI/TM/TJ”. De menționat că, prin accesarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08) a fost identificată lipsa ocupațiilor din domeniul energetic, cu excepția celor tangente cu domeniul surselor regenerabile.</p> <p>2. Modificarea propusă a denumirii subgrupeii majore „74 Tehnicienii la echipamente electrice și electronice” în redacția „74 Lucrători/lucrătoare în domeniul electric și electronic” nu poate fi acceptată deoarece în actele normative este prevăzut domeniul energetic dar nu electric. Totodată, se poate menționa că în cadrul întreprinderilor energetice există următoarele ocupații în subgrupa respectivă precum „electrician montare și reparații linii electrice aeriene de tensiune înaltă, electromontor în formație de întreținere operativă a instalațiilor electrice, electromontor la deservirea substațiilor, controlor la controlul energetic”.</p>	<p>Se aduce la cunoștință că, prin proiectul Hotărârii Guvernului, nu se propun modificări privind denumirea ocupațiilor. Totodată, se precizează că ocupația „311305 Tehnician energetician/tehniciană energeticiană” nu va fi exclusă din Ordinul nr. 11/2021 al Ministerului Muncii și Protecției Sociale.”</p> <p>În esență, prin modificarea respectivă nu a fost schimbat domeniul, ci doar pe aspectul nivelului de studii. Astfel, „tehnicienii” dețin un nivel de calificare corespunzător nivelului 3-4 conform Cadrului Național al Calificărilor (CNC) și sunt incluși în grupa majoră 3. În schimb, ocupațiile care urmează să fie încadrate în grupa majoră 7 corespund nivelului 2 CNC. Prin urmare, nu s-au efectuat modificări asupra domeniului, ci asupra nivelului de studii, prin trecerea de la „tehnicienii” la „lucrători”.”</p>

<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p> <p><i>(nr.03-1185 din 17.04.2025)</i></p>	<p>Comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>S-a luat act.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p> <p><i>(nr.2025PHG-1075 din 14.04.2025, semnat în data de 24.04.2025)</i></p>	<p>La punctul 1.2.20 textul „2132 Consultanți/consultante și alți specialiști/alte specialiste în agricultură, silvicultură, piscicultură și pescuit” se substituie cu textul „2132 Consultanți/consultante, consilieri/consiliere și alți specialiști/alte specialiste în agricultură, silvicultură și pescuit”.</p> <p>Modificarea propusă reiese din necesitatea asigurării coerenței terminologice cu legislația și politicile europene relevante și anume REGULAMENTUL (UE) 2021/2115 de stabilire a normelor privind sprijinul acordat planurilor strategice PAC, care prevede în Articolul 15 – Servicii de consiliere, că statele membre trebuie să asigure accesul fermierilor la „consilieri” agricoli calificați, care oferă servicii privind gestionarea durabilă a resurselor, tranziția ecologică și inovarea. De menționat că termenii „servicii de consiliere agricolă” și „consilier agricol” se regăsesc și în proiectul de Lege privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole, care transpune parțial Regulamentul (UE) 2021/2115.</p> <p>Întru alinierea la legislația și standardele europene, prin HG nr. 538/2023 a fost constituită Instituția Publică Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală, a cărei misiune este de a asigura dezvoltarea unor servicii de consiliere agricolă și rurală orientate spre nevoile fermierilor.</p> <p>Pentru a asigura realizarea acestei misiuni, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a emis o serie de reglementări care stabilesc cadrul normativ pentru formarea și recunoașterea consilierilor agricoli, consolidând astfel statutul lor juridic și funcțional:</p> <p>- Ordinul nr. 188/2024 privind aprobarea Regulamentului pentru formarea consilierilor agricoli, care stabilește conținutul programelor de instruire,</p>	<p>Având în vedere scopul și obiectivul proiectului Hotărârii Guvernului, care constă în transpunerea Recomandării Comisiei 2009/824/CE din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08), CELEX: 32009H0824, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 292 din 10 noiembrie 2009, propunerea respectivă nu poate fi acceptată.</p> <p>Dat fiind faptul că Grupa de bază stabilit în ISCO, este formulată sub un singur termen general „Advisers”/„Consultanți/consultante”, astfel, se consideră că prin termenul dat, cuprinde o gamă largă de ocupații, inclusiv „Consilieri/consiliere”.</p> <p>De asemenea, menționăm că, în cazul în care se va considera necesară includerea unei ocupații legate de „Consilieri/consiliere”, MAIA va înainta un demers argumentat către MMPS pentru a solicita includerea unor ocupații specifice.</p>

	<p>criteriile de acces și forma de certificare a competențelor consilierilor agricoli.</p> <p>- Ordinul nr. 45/2025 privind aprobarea Regulamentului pentru selectarea consilierilor agricoli și ținerea Listei consilierilor agricoli, care reglementează înregistrarea oficială, recunoașterea profesională și monitorizarea acestora.</p> <p>Prin urmare, includerea explicită a denumirii consilier/consilieră în grupa de bază 2132 reflectă și susține acest cadru juridic consolidat și contribuie la armonizarea clasificării ocupaționale naționale cu standardele europene.</p> <p>La punctul 1.2.71. pentru subgrupa majoră 63 Fermieri/fermiere, pescari/pescărițe și vânători/vânătorițe de producție destinată consumului propriu autorul include în tabelul de concordanță explicația: „Pentru o mai bună claritate, se citează prevederile Recomandării în limba engleză, intitulate „63 Subsistence farmers, fishers, hunters and gatherers” ”. Deși sintagma „destinată consumului propriu” nu se regăsește în varianta engleză, ci în cea română. Totodată în modificarea propusă este exclus termenul „gatherers” = „culegători” ce este reflectată în varianta română a clasificatorului. Se propune ajustarea textului prin excluderea sintagmei „destinată consumului propriu” și includerea „culegători de produse agricole din flora spontană” .</p> <p>La punctul 1.2.80 pentru grupa de bază 7317 sintagma propusă „și alte materiale” nu redă sensul variantei engleze „related materials” varianta română a clasificatorului presupune „și materiale similare” ce ar fi corect – se propune de modificat corespunzător.</p> <p>La punctul 1.2.81</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În denumirea Subgrupeii majore a fost inclus și termenul „culegători/culegătoare”, iar referitor la sintagma „destinată consumului propriu”, aceasta este dedusă atât din termenul englezesc „<i>subsistence</i>”, cât și din descrierea oficială a Subgrupeii majore.”</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

	<p>pentru grupa de bază 7318 sintagma propusă „și alte materiale” nu redă sensul variantei engleze „related materials” varianta română a clasicatorului presupune „și materiale similare” ce ar fi corect – se propune de modificat corespunzător.</p> <p>La punctul 1.2.87 pentru grupa minoră 753 Lucrători/lucrătoare în confecții și alți lucrători asimilați/alte lucrătoare asimilate modificarea propusă pierde esența, chiar și din varianta engleză propusă. Traducerea directă a „Garment and related trades workers” = „Muncitori în industria îmbrăcăminte și meserii conexe” ce este similar cu varianta română a clasicatorului „Lucrători în industria textilă și confecții” – se propune ajustarea textului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
Agencia „MOLDSILVA”	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	Exprimă susținerea deplină față de acest proiect, fără obiecții referitoare la conținutul proiectului de hotărâre.	S-a luat act.
Avizare și consultare publică repetată		
Biroul Național de Statistică Nr. 17-06-28 08/2118 din 06.05.2025	<p>Biroul Național de Statistică (BNS), înaintează propunerea privind reformularea punctul 41 după cum urmează:</p> <p>„4¹ Producătorii de statistici oficiale și deținătorii de surse de date administrative vor utiliza Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova în toate domeniile și sistemele informaționale deținute de instituții, care includ date dezagregate pe ocupații.”</p> <p>Argumentare: Conform Legii 93/2017 cu privire la statistica oficială, sistemul statistic național este format din: BNS, Banca Națională și alți producători de statistici oficiale, care la rândul lor utilizează și date din surse de date administrative deținute de instituții.</p>	Se acceptă.

	<p>Totodată, menționăm că în Recomandarea Comisiei Comunităților Europene din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08) a fost inclusă o prevedere separată cu privire la utilizarea ISCO-08 pentru ancheta asupra structurii câștigurilor salariale deoarece, la acel moment (anul 2009), ISCO-08 intra în vigoare și se aplica începând cu anul 2011, cu excepția „anchetei asupra structurii câștigurilor salariale” pentru care intrarea în vigoare devenea obligatorie începând cu anul 2010, această excepție nefiind relevantă la momentul actual.</p>	
<p>Centrul de armonizare legislației (E-Legiferare, 05.05.2025)</p>	<p>de a CAL validează PHG, cu următorul comentariu: Potrivit cerințelor art. 31, alin. (2) și art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 36 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, după preambulul și clauza de adoptare ale proiectului se impune introducerea clauzei de armonizare pentru proiectul în discuție (suplimentar celei prevăzute în pct. 1.1.1.) după cum urmează: „Prezenta hotărâre transpune Recomandarea Comisiei 2009/824/CE din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO08), CELEX: 32009H0824, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 292 din 10 noiembrie 2009”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Expertizare		
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul de modificare urmărește crearea cadrului normativ pentru implementarea integrală a ISCO-08, îmbunătățirea utilizării datelor statistice, precum și armonizarea structurii CORM cu ISCO-08, în conformitate cu Recomandarea Comisiei Europene 2009/824/CE. Astfel, se menționează că, structura Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 208/2021, necesită a fi revizuită pentru a elimina toate deficiențele și, ca urmare, facilitarea armonizării datelor la nivel internațional. Acest fapt, va spori relevanța și utilitatea informațiilor în procesul decizional și va susține obiectivele naționale de ajustare a cadrului normativ național la acquis-ul european.</p>	<p>S-a luat act.</p>

	<p>Raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul și cerințele care au impus intervenția normativă.</p> <p>Obiecții de ordin conceptual nu avem de formulat.</p> <p>Totodată, pe plan redacțional, sugerăm în denumirea proiectului cuvintele „cu privire”, în primul caz, de substituit cu cuvântul „pentru”, în scopul evitării dublărilor redacționale.</p> <p>În subsidiar, recomandăm de a coordona proiectul în partea ce vizează modificarea subgrupeii majore 26, grupa de bază 2611 și 2612 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, cu Consiliul Superior al Procurorilor și Procuratura Generală a Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost coordonat cu Consiliul Superior al Procurorilor și Procuratura Generală a Republicii Moldova.</p>
Centrul Național Anticorupție	<p>Concluzia expertizei</p> <p>Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 cu privire la aprobarea structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în scopul armonizării structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM) cu Clasificarea internațională standard a ocupațiilor (ISCO-08).</p> <p>În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană.</p>	<p>S-a luat act.</p>
Consiliul Superior al Procurorilor	<p>Consiliul Superior al Procurorilor exprimă opinia instituțională asupra proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 privind aprobarea structurii Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (număr unic 244/MMPS/2025), în special în ceea ce privește modificările propuse pentru codul „2611 Avocați/avocate” care urmează a fi substituite</p>	<p>Se acceptă.</p>

cu textul „2611 Avocați/avocate și procurori/procurare”; și codul 2612, care urmează să substituie textul „2612 Judecători/judecătoare și procurori/procurare” cu textul „2612 Judecători/judecătoare”;

Deși atât procurorii, cât și avocații sunt actori relevanți în procesul de justiție, natura juridică, regimul statutar și atribuțiile funcționale ale acestora sunt fundamental diferite. Gruparea lor într-o singură categorie ocupațională este improprie și creează confuzii atât la nivel instituțional, cât și în percepția publică.

Avocatul își exercită activitatea în baza unui contract civil, în interesul clientului, în cadrul unei profesii liberale cu autoguvernare. Nu deține statut de autoritate publică și nu reprezintă statul. În schimb, procurorul exercită o funcție de demnitate publică, în serviciul interesului general, cu atribuții constituționale și legale privind conducerea urmăririi penale, susținerea acuzării în fața instanțelor și supravegherea respectării legalității în procesul penal.

Procurorii sunt supuși unui regim strict de declarare a averii și intereselor personale, în conformitate cu cerințele Autorității Naționale de Integritate, precum și procesului de evaluare extraordinară a integrității (vetting), în baza unui cadru normativ incident. Spre deosebire de aceasta, avocații nu sunt supuși aceluiași formă de control public, ceea ce evidențiază diferențele esențiale între cele două profesii.

Încadrarea formală a procurorilor în aceeași categorie ocupațională cu avocații, în lipsa unor condiții echivalente de transparență și răspundere, generează un efect de diminuare a specificului constituțional și legal al funcției de procuror și afectează percepția statutului acestuia în cadrul autorității judecătorești.

În acest context, orice modificare privind poziționarea ocupațională a procurorilor trebuie evaluată nu doar din perspectivă tehnico-administrativă, ci și în raport cu implicațiile constituționale, instituționale și de politică publică.

Procuratura este o instituție publică parte a autorității judecătorești, iar re poziționarea sa alături de profesiile juridice liberale ar slăbi distincțiile dintre funcțiile de autoritate publică și activitățile desfășurate în regim privat, afectând coerența regimului de carieră, arhitectura sistemului judiciar și încrederea publicului în imparțialitatea procurorilor.

Această opinie nu are ca scop diminuarea rolului profesiei de avocat, ci justifică menținerea unei poziții ocupaționale distincte pentru procurori, alături de judecători, în spiritul regimului comun de accesare, integritate și răspundere publică. Tot mai frecvent, sunt promovate analize și studii privind oportunitatea acordării statutului de magistrat pentru procurori, în considerarea naturii atribuțiilor exercitate și a garanțiilor funcționale similare celor aplicabile judecătorilor.

Chiar dacă în Nota informativă a proiectului se invocă necesitatea armonizării Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM) cu Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO-08) ca etapă pregătitoare pentru integrarea în platforma EURES și corelarea cu standardele ESCO, în contextul Capitolului 2, "Libera circulație a lucrătorilor" - considerăm că această armonizare nu va asigura alinierea reală la standardele europene. În majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, procurorii sunt încadrați și au statut de magistrat. În acest sens, modificarea propusă ar genera o ruptură față de tendințele europene și ar îngreuna demersurile interne și externe pentru consolidarea statutului procurorului ca magistrat.

În concluzie, Consiliul Superior al Procurorilor solicită menținerea procurorilor într-o categorie ocupațională separată, care să reflecte statutul lor constituțional și specificul funcției publice cu caracter de autoritate, în concordanță cu standardele internaționale aplicabile, cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cu recomandările Comisiei de la Veneția privind independența și protecția funcțională a procurorilor.

<p>Procuratura Generală a Republicii Moldova</p>	<p>Urmare a studiului proiectului de hotărâre, în partea ce ține de modificarea denumirilor grupelor de bază 2611 și 2612 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova comunicăm că, Procuratura Generală nu susține operarea modificărilor în această dimensiune.</p> <p>Apreciem faptul că, proiectul de modificare urmărește scopul excluderii deficiențelor și facilitează armonizarea datelor statistice la nivel internațional conform ISCO-08 (International Standard Classification of Occupations) însă, excluderea procurorilor din grupa minoră „judecători/judecătoare” și transpunerea acestora în grupa minoră „avocați/avocate” o considerăm nejustificată din considerentele evocate infra.</p> <p>Prim, potrivit ISCO-08 unele atribuții pentru funcțiile de la codul nr. 2612 „Judecători” sunt valabile și pentru procurori după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) prezidarea proceselor și a audierilor; (b) interpretarea și aplicarea regulilor de procedură și luarea de decizii privind admisibilitatea probelor; (c) stabilirea drepturilor și obligațiilor părților implicate și, în cazurile judecate de juriu; (e) evaluarea și examinarea probelor în procesele fără juriu și stabilirea vinovăției nevinovăției sau a gradului de răspundere a acuzatului sau inculpatului; sau (g) cercetarea problemelor juridice și redactarea de opinii pe marginea problemelor respective. <p>Totodată, potrivit ISCO-08 exemple pentru profesii care pot fi clasificate la codul nr. 2612 sunt: Președintele Curții Supreme de Justiție, Judecător și Magistrat, or, actualmente în Republica Moldova legislația nu face o distincție între judecător și magistrat.</p> <p>Într-o altă ordine de idei, sarcinile atribuite codului funcției 2611 din ISCO-08 pentru avocați și anume: g) <i>acționarea în calitate de procuror în numele</i></p>	<p>Se acceptă.</p>
---	--	---------------------------

	<p><i>Guvernului</i>, nu este specifică pentru sistemul de drept din Republica Moldova unde reprezentarea învinuirii în numele statului și prezentarea în ședință de judecată a probelor acuzării este atribuția exclusivă a procurorului.</p> <p>Secund, potrivit art. 124 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, „Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.” iar potrivit pct. 1.1.3. din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025, aprobat prin Legea nr. 211/2021, pentru perioada anului 2025 a fost planificată analiza oportunității atribuirii procurorilor a statutului de magistrat astfel, excluderea procurorilor din grupa de bază nr. 2612 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova o considerăm nejudicioasă.</p>	
--	---	--

Secretar de Stat

Mihai-Gabriel CIOBANU